

EU Justice Scoreboard 2026: Ο μακρύς δρόμος της Κύπρου προς τη Δικαστική αποτελεσματικότητα

ΤΟΥ ΔΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ*

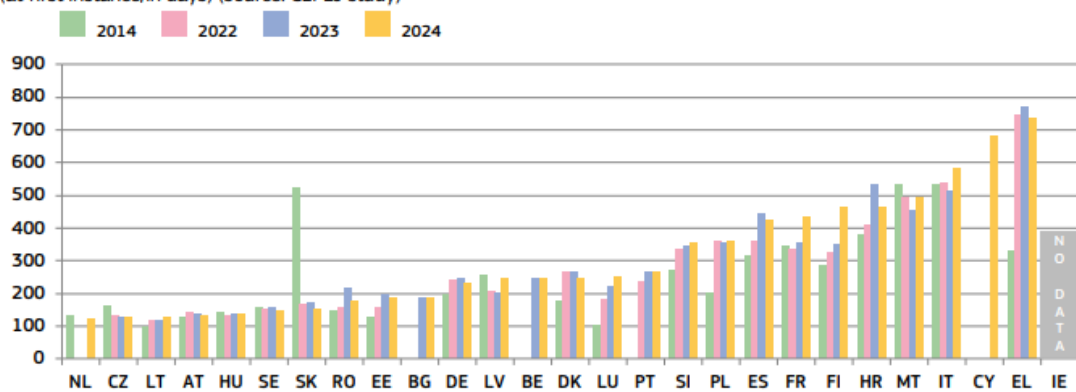
Η δημοσίευση του Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ για τη Δικαιοσύνη 2026 φέρνει για ακόμη μία φορά την Κύπρο στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής προσοχής. Ως το βασικό συγκριτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των εθνικών συστημάτων δικαιοσύνης, ο Πίνακας Αποτελεσμάτων εξετάζει την αποδοτικότητα, την ποιότητα και την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και στα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για την Κύπρο, τα φετινά ευρήματα αποτυπώνουν μια μικτή και, σε ορισμένα σημεία, ανησυχητική εικόνα. Η σύγκριση με τον Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ για τη Δικαιοσύνη 2025 δείχνει ότι, ενώ σημαντικές μεταρρυθμίσεις εξακολουθούν να αναδιαμορφώνουν το δικαστικό σύστημα, αρκετοί κρίσιμοι δείκτες αποδοτικότητας έχουν επιδεινωθεί. Η εκτιμώμενη διάρκεια τόσο των αστικών και εμπορικών όσο και των διοικητικών διαδικασιών αυξήθηκε κατά την τελευταία περίοδο αναφοράς, ενώ αυξήθηκε και ο αριθμός των εκκρεμών αστικών και εμπορικών υποθέσεων. Παράλληλα, η Κύπρος εξακολουθεί να καταγράφει εξαιρετικά υψηλά ποσοστά εκκαθάρισης υποθέσεων, μικρές αυξήσεις στις δικαστικές δαπάνες και συνεχή πρόοδο στην ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης. Οι εξελίξεις αυτές υποδηλώνουν ότι η Κύπρος παραμένει σταθερά προσηλωμένη σε μια διαδικασία εκσυγχρονισμού της δικαιοσύνης. Αναδεικνύουν, ωστόσο, το συνεχιζόμενο χάσμα μεταξύ θεσμικών μεταρρυθμίσεων και πρακτικών αποτελεσμάτων.

Η Κύπρος Εξακολουθεί να Αντιμετωπίζει Προβλήματα με τις Δικαστικές Καθυστερήσεις

Η πλέον διαχρονική ανησυχία που αναδεικνύεται από τον Πίνακα Αποτελεσμάτων παραμένει η διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών. Στην κατηγορία των αστικών και εμπορικών διαφορών σε πρώτο βαθμό, η Κύπρος εξακολουθεί να συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο αργών δικαιοδοσιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το Διάγραμμα 5 του Πίνακα Αποτελεσμάτων κατατάσσει την Κύπρο κοντά στο τέλος της ευρωπαϊκής κατάταξης όσον αφορά τον εκτιμώμενο χρόνο που απαιτείται για την επίλυση αμφισβητούμενων αστικών και εμπορικών υποθέσεων, με μόνη χώρα που εμφανίζει χειρότερη επίδοση την Ελλάδα.

Figure 5 Estimated time needed to resolve litigious civil and commercial cases at first instance in 2014, 2022 – 2024 (*) (at first instance/in days) (source: CEPEJ study)

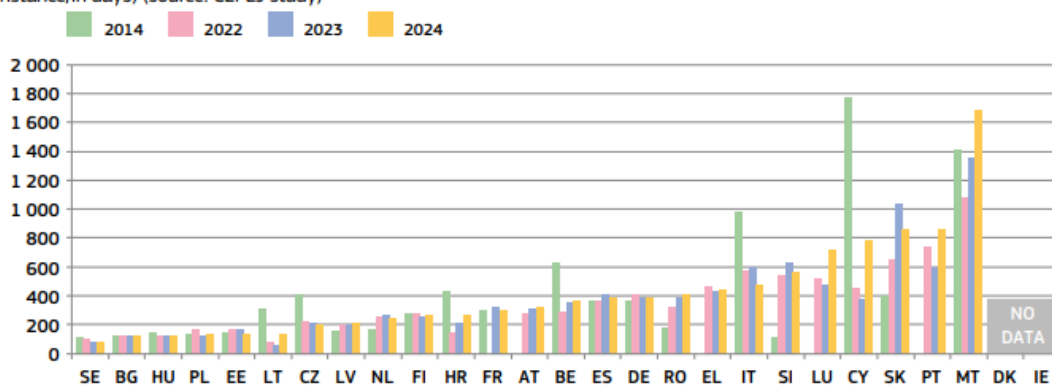
(*) Under the CEPEJ methodology, litigious civil/commercial cases concern disputes between parties, e.g. disputes about contracts. Non-litigious civil/commercial cases concern uncontested proceedings, e.g. uncontested payment orders. Methodology changes in **EL** and **SK**. Pending cases include all instances in **CZ** and, up to 2016, in **SK**. For **IT**, the temporary slowdown of judicial activity due to strict restrictive measures to address the COVID-19 pandemic affected the disposition time. Data for **NL** include non-litigious cases.

Η σύγκριση με την προηγούμενη έκδοση του Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ για τη Δικαιοσύνη του 2025 αποκαλύπτει ότι η Κύπρος όχι μόνο διατήρησε τη θέση της μεταξύ των κρατών μελών με τις χαμηλότερες επιδόσεις, αλλά, σε ορισμένες περιπτώσεις, παρουσίασε περαιτέρω επιδείνωση. Στον τομέα των αστικών και εμπορικών διαφορών σε πρώτο βαθμό, ο εκτιμώμενος χρόνος εκδίκασης αυξήθηκε από περίπου 520 ημέρες το 2023 σε σχεδόν 580 ημέρες το 2024, ενώ η Κύπρος παρέμεινε η δεύτερη πιο αργή δικαιοδοσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά την Ελλάδα.

Η επιδείνωση είναι ακόμη πιο έντονη στις διοικητικές διαδικασίες, όπου ο εκτιμώμενος χρόνος που απαιτείται για την επίλυση υποθέσεων σχεδόν διπλασιάστηκε, αυξανόμενος από περίπου 400 ημέρες το 2023 σε σχεδόν 800 ημέρες το 2024. Οι εξελίξεις αυτές υποδηλώνουν ότι ο τελευταίος Πίνακας Αποτελεσμάτων δεν επαναλαμβάνει απλώς τα ευρήματα των προηγούμενων ετών, αλλά αναδεικνύει μια επιδείνωση των δικαστικών καθυστερήσεων σε βασικούς τομείς, παρά τις συνεχιζόμενες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες.

Η εικόνα είναι εξίσου ανησυχητική όσον αφορά τη διοικητική δικαιοσύνη. Η Κύπρος εξακολουθεί να συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών που απαιτούν τον μεγαλύτερο χρόνο για την επίλυση διοικητικών διαφορών σε πρώτο βαθμό. Το Διάγραμμα 7 κατατάσσει την Κύπρο στην ομάδα των χωρών που αντιμετωπίζουν τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις, μαζί με τη Μάλτα, την Πορτογαλία και τη Σλοβακία.

Figure 7 Estimated time needed to resolve administrative cases at first instance in 2014, 2022 – 2024 (*) (at first instance/in days) (source: CEPEJ study)

(*) Under the CEPEJ methodology, administrative law cases concern disputes between individuals and local, regional or national authorities. Methodology changes in EL and SK. Pending cases include courts of all instances in CZ and, until 2016, in SK. DK and IE do not record administrative cases separately. PT: The increase in disposition time in 2024 was in part due to the very high number of applications for authorisation or renewal of the residence permit that were lodged with the Lisbon Administrative Court.

Κατά την εξέταση των διαδικασιών σε όλους τους βαθμούς δικαιοδοσίας, η Κύπρος εμφανίζεται και πάλι μεταξύ των πιο αργών δικαιοδοσιών στην Ευρώπη. Τόσο στις αστικές και εμπορικές, όσο και στις διοικητικές διαφορές, η συνολική διάρκεια των διαδικασιών παραμένει σημαντικά υψηλότερη από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα ευρήματα αυτά καταδεικνύουν ότι, παρά τις εκτεταμένες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, οι επιπτώσεις των πρόσφατων νομοθετικών και θεσμικών αλλαγών δεν έχουν ακόμη οδηγήσει σε ουσιαστική μείωση της συνολικής διάρκειας εκδίκασης των υποθέσεων.

Η σύγκριση με τον Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ για τη Δικαιοσύνη του 2025 αποκαλύπτει αξιοσημείωτη επιδείνωση στον εκτιμώμενο χρόνο που απαιτείται για την επίλυση διοικητικών υποθέσεων σε πρώτο βαθμό. Ενώ η προηγούμενη έκδοση κατέγραφε χρόνο εκδίκασης περίπου 400 ημερών για το 2023, ο Πίνακας Αποτελεσμάτων του 2026 καταγράφει αριθμό που προσεγγίζει τις 800 ημέρες για το 2024. Η απότομη αυτή αύξηση υποδηλώνει ότι, παρά τις συνεχιζόμενες δικαστικές μεταρρυθμίσεις, η διοικητική δικαιοσύνη στην Κύπρο παρουσίασε εκ νέου καθυστερήσεις κατά την τελευταία περίοδο αναφοράς.

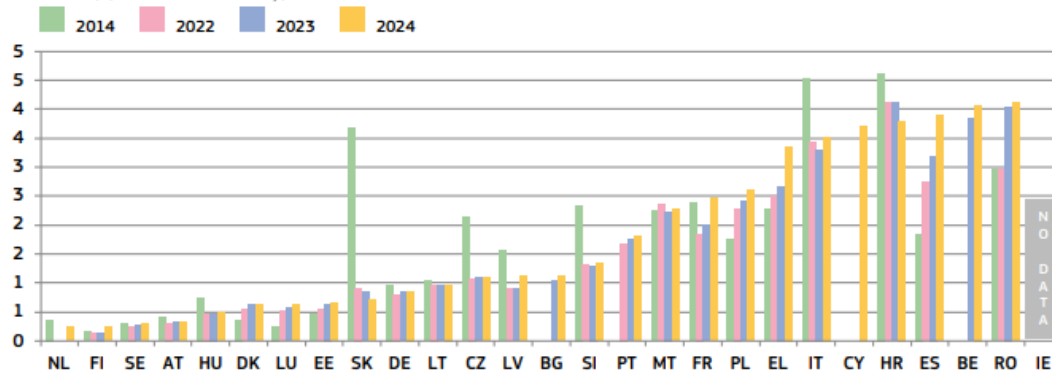
Θετικά Σημάδια ως προς τα Ποσοστά Εκκαθάρισης Υποθέσεων

Ωστόσο, δεν είναι όλα τα ευρήματα αρνητικά. Ένας από τους πλέον ενθαρρυντικούς δείκτες αφορά το ποσοστό εκκαθάρισης υποθέσεων (clearance rate) της Κύπρου, δηλαδή την ικανότητα των δικαστηρίων να επιλύουν υποθέσεις τουλάχιστον με τον ίδιο ρυθμό με τον οποίο εισάγονται νέες υποθέσεις στο σύστημα.

Στην ευρεία κατηγορία που περιλαμβάνει αστικές, εμπορικές, διοικητικές και λοιπές υποθέσεις, η Κύπρος καταγράφει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά εκκαθάρισης μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντίστοιχα, στις αμφισβητούμενες αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η Κύπρος κατατάσσεται στην κορυφή της ευρωπαϊκής κατάταξης. Ο Πίνακας Αποτελεσμάτων επισημαίνει επίσης βελτιώσεις στις διοικητικές διαδικασίες, όπου ο αριθμός των υποθέσεων που επιλύθηκαν αυξήθηκε σημαντικά.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η εξέλιξη αυτή αποδίδεται εν μέρει στην ενοποίηση και απόσυρση 2.724 υποθέσεων, καθώς και στη λειτουργία του Διοικητικού Δικαστηρίου, το οποίο ιδρύθηκε το 2015.

Figure 13 Number of pending litigious civil and commercial cases in 2014, 2022 – 2024 (*) (at first instance/per 100 inhabitants) (source: CEPEJ study)

(*) Methodology changes in EL and SK. Pending cases include cases before courts of all instances in CZ and, until 2016, in SK. Data for NL include non-litigious cases.

Ωστόσο, η σύγκριση με τον Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ για τη Δικαιοσύνη του 2025 αποκαλύπτει ότι οι θετικές αυτές εξελίξεις δεν έχουν ακόμη οδηγήσει σε μείωση του συνολικού όγκου των εκκρεμών υποθέσεων. Ενώ η Κύπρος κατέγραφε ήδη - στην έκδοση του 2025 - έναν από τους υψηλότερους αριθμούς εκκρεμών αμφισβητούμενων αστικών και εμπορικών υποθέσεων ανά 100 κατοίκους, ο Πίνακας Αποτελεσμάτων του 2026 καταδεικνύει περαιτέρω αύξηση των ανεπίλυτων υποθέσεων. Ο αριθμός των εκκρεμών αστικών και εμπορικών διαφορών αυξήθηκε από περίπου τέσσερις υποθέσεις ανά 100 κατοίκους το 2023, σε περίπου τεσσεράμισι το 2024, κατατάσσοντας την Κύπρο μεταξύ των κρατών μελών με τον μεγαλύτερο όγκο εκκρεμοτήτων.

Η φαινομενική αυτή αντίφαση αναδεικνύει τη βασική πρόκληση που αντιμετωπίζει το κυπριακό σύστημα δικαιοσύνης. Παρόλο που τα δικαστήρια επιλύουν πλέον υποθέσεις με εντυπωσιακό ρυθμό, εξακολουθούν να δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν τη συσσώρευση παλαιών εκκρεμοτήτων και τον μεγάλο αριθμό νέων υποθέσεων που εισέρχονται στο σύστημα. Ως εκ τούτου, τα βελτιωμένα ποσοστά εκκαθάρισης δεν έχουν ακόμη οδηγήσει σε αντίστοιχη μείωση των εκκρεμών υποθέσεων, ούτε σε ουσιαστική βελτίωση της συνολικής διάρκειας των διαδικασιών. Τα ευρήματα του 2026 υποδηλώνουν, επομένως, ότι οι δικαστικές μεταρρυθμίσεις αρχίζουν να ενισχύουν την ικανότητα των δικαστηρίων να διαχειρίζονται και να διεκπεραιώνουν υποθέσεις. Ωστόσο, ο πλήρης αντίκτυπός τους στην αποτελεσματικότητα του συστήματος μένει ακόμη να διαπιστωθεί.

Ψηφιοποίηση: Πρόοδος, αλλά όχι ακόμη στην πρώτη γραμμή της Ευρώπης

Η ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης παραμένει κεντρικός στόχος της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Πίνακας Αποτελεσμάτων του 2026 αφιερώνει ιδιαίτερη έμφαση στη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών, ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης

υποθέσεων, διαδικτυακών διαδικασιών καταχώρισης δικογράφων, τηλεδιασκέψεων και ηλεκτρονικής επικοινωνίας μεταξύ δικαστικών θεσμών.

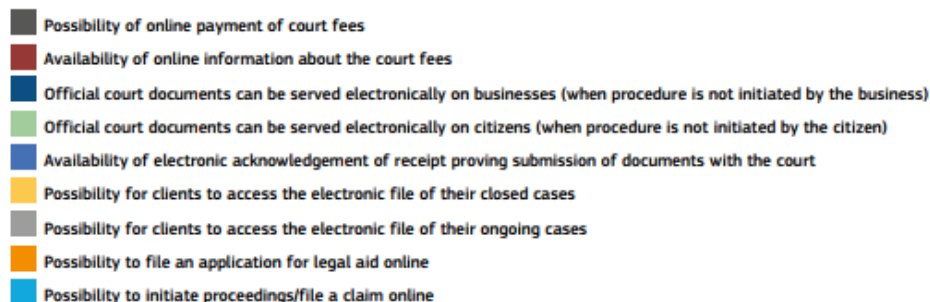
Η Κύπρος συνεχίζει να επιδεικνύει μέτρια πρόοδο στον τομέα αυτό. Η χώρα παρουσιάζει σχετικά καλή επίδοση όσον αφορά τους δικονομικούς κανόνες που επιτρέπουν τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στις δικαστικές διαδικασίες, καθώς και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες για την καταχώριση και παρακολούθηση υποθέσεων.

Ωστόσο, η σύγκριση με τον Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ για τη Δικαιοσύνη του 2025 υποδηλώνει ότι το συνολικό επίπεδο ψηφιοποίησης της Κύπρου παρέμεινε σε γενικές γραμμές σταθερό. Παρόλο που η χώρα διατηρεί μια αξιοπρεπή θέση στη μεσαία κατηγορία μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν έχει ακόμη επιτύχει το επίπεδο ψηφιακής ενσωμάτωσης που παρατηρείται σε αρκετές χώρες της Βόρειας και Ανατολικής Ευρώπης. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η σχετικά περιορισμένη διαθεσιμότητα ασφαλών εργαλείων ηλεκτρονικής επικοινωνίας μεταξύ των δικαστηρίων και εξωτερικών φορέων, σε σύγκριση με πολλά από τα κράτη μέλη που πρωτοπορούν στον τομέα αυτό.

Figure 44 Digital solutions to initiate and follow proceedings in civil/commercial and administrative cases, 2025 (*) (source: European Commission ⁽³⁴⁾)

For each Member State, the two columns represent the digital solutions to initiate and follow proceedings in the following types of cases (from left to right):

1. civil/commercial cases
2. administrative cases

Οι Δικαστικοί Πόροι Παραμένουν Περιορισμένοι

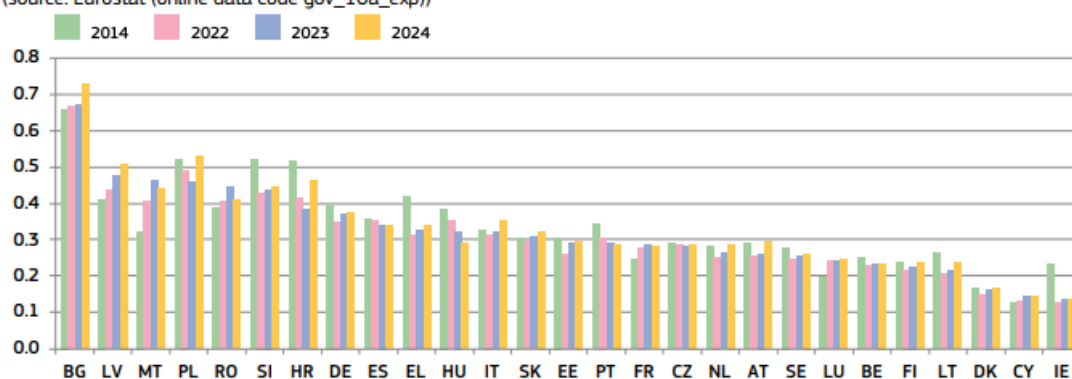
Ο Πίνακας Αποτελεσμάτων αναδεικνύει επίσης τις συνεχιζόμενες διαρθρωτικές ελλείψεις πόρων στο κυπριακό σύστημα δικαιοσύνης. Παρόλο που οι δημόσιες δαπάνες για τα δικαστήρια ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν ελαφρώς μεταξύ των

εκδόσεων του Πίνακα Αποτελεσμάτων για τα έτη 2025 και 2026, η Κύπρος εξακολουθεί να καταλαμβάνει την τελευταία θέση μεταξύ των κρατών μελών ως προς τον συγκεκριμένο δείκτη. Η περιορισμένη αυτή αύξηση της χρηματοδότησης φαίνεται, επομένως, ανεπαρκής για να μεταβάλει τη θέση της Κύπρου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Παρομοίως, παρόλο που ο αριθμός των δικαστών ανά 100.000 κατοίκους έχει αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου, η Κύπρος εξακολουθεί να υπολείπεται πολλών ευρωπαϊκών δικαιοδοσιών που παρουσιάζουν καλύτερες επιδόσεις όσον αφορά την επίλυση υποθέσεων και την ταχύτητα των διαδικασιών.

Ακόμη πιο χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, παρά τη μικρή αύξηση των δικαστικών δαπανών, τα πιο πρόσφατα στοιχεία καταδεικνύουν επιδείνωση των καθυστερήσεων και αύξηση των εκκρεμοτήτων σε διάφορες κατηγορίες υποθέσεων. Αυτό υποδηλώνει ότι τα αποτελέσματα της πρόσθετης επένδυσης δεν έχουν ακόμη μετουσιωθεί σε μετρήσιμες βελτιώσεις ως προς την αποτελεσματικότητα των δικαστηρίων και τη διαχείριση των υποθέσεων.

Figure 34 General government total expenditure on law courts as a percentage of GDP, 2014, 2022 – 2024 (*)
(source: Eurostat (online data code gov_10a_exp))

(*) Member States are ordered according to their expenditure in 2024 (from highest to lowest). Data for BE (2024), DE (2022-2024), ES (2024), FR (2023-2024) PT (2024), SK (all years) is provisional. Data for PL have a break in series in 2022. Source: Eurostat (online data code gov_10a_exp).

Ένα Σύστημα σε Μετάβαση

Η συνολική εικόνα που προκύπτει από τον Πίνακα Αποτελεσμάτων της ΕΕ για τη Δικαιοσύνη 2026 δεν είναι ούτε εικόνα αποτυχίας, ούτε εικόνα πλήρους επιτυχίας. Η Κύπρος εξακολουθεί να κατατάσσεται μεταξύ των πιο αργών δικαστικών συστημάτων της Ευρώπης σε αρκετούς βασικούς δείκτες αποτελεσματικότητας. Οι χρονοβόρες διαδικασίες και ο σημαντικός όγκος εκκρεμών υποθέσεων παραμένουν μείζονες προκλήσεις που επηρεάζουν άμεσα τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και την εμπιστοσύνη του κοινού προς τη δικαιοσύνη.

Ταυτόχρονα, ο Πίνακας Αποτελεσμάτων καταδεικνύει ότι έχουν πλέον τεθεί σημαντικά θεμέλια για βελτίωση. Τα ποσοστά εκκαθάρισης υποθέσεων παρουσιάζουν πρόοδο, οι θεσμικές μεταρρυθμίσεις έχουν αναδιαμορφώσει σε ουσιαστικό βαθμό το δικαστικό σύστημα και οι προσπάθειες ψηφιοποίησης συνεχίζουν να επεκτείνονται.

Η πρόκληση πλέον είναι να διασφαλιστεί ότι η νομοθετική φιλοδοξία θα συνοδευθεί από απτά και μετρήσιμα αποτελέσματα στην πράξη. Μόνον τότε η Κύπρος θα μπορέσει να μεταβεί από μια χώρα γνωστή για τις δικαστικές καθυστερήσεις, σε μια χώρα που αναγνωρίζεται για ένα αποτελεσματικό, σύγχρονο και προσβάσιμο σύστημα δικαιοσύνης.

**Επίκουρος Καθηγητής, Νομική Σχολή, Διεθνή Μονάδα Δικονομικού Δικαίου,
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας**